

- מדריך קצר -

דיני ספירת העומר ודינים נוספים

דיני ברכת ספירת בעומר

הספירה

- הספירה צריכה להיות בעמידה, אך אם ספר בישיבה - יצא⁶.
- יכוון לספירה של אותו הלילה, ולתיבה אחת של "אנא בכח", ותיבה אחת של מזמור "אלקים יחננו", ואות אחת מפסוק "ישמחו"⁷.
- כאשר השליח ציבור מברך, כדאי לכוון שאינו רוצה לצאת ידי חובה בברכת הש"ץ⁸, אך גם אם לא כיוון יכול לברך⁹.
- שמע ברכה ולא כיוון שלא לצאת ידי חובה בברכה זו - אם לא סופר מיד אלא במניין אחר שוב לא מברך¹⁰.
- נשים, פטורות מלספור ספירת העומר. אמנם, הן יכולות לספור בברכה. ויש מקומות שהנשים קיבלו עליהם מצוה זו כחובה¹¹. ולמנהגנו, נשים סופרות ובברכה.

זמנה

- יש לספור בתחילת הלילה מיד לאחר ערבית. ואם לא ספר, זמנה כל הלילה עד עלות השחר¹².
- שכח לספור בלילה, יספור ביום ללא ברכה, ויוכל להמשיך בשאר הימים לספור עם ברכה¹³.
- שכח גם ביום ולא ספר, ימשיך לספור בשאר

ברכת האילנות

- ניתן לברך את ברכת האילנות עד יום ראשון הקרוב - ל' ניסן¹.
- אינו מברך אלא בפעם הראשונה שרואה, ולכן, אם ראה אילן במהלך החודש ולא בירך, לדעת חלק מן הפוסקים הפסיד את הברכה².

חמץ שעבר עליו הפסח

- חמץ שעבר עליו בפסח ולא נמכר לגוי נאסר באכילה ובהנאה.
- חנות שמכרה את החמץ ויש לה אישור כלשהו על כך (מטעם הרבנות וכדומה), ניתן לסמוך על כך³.
- באם יש ספק, האם בעל החנות מכר את החמץ לגוי - אין לקנות מוצרי חמץ מחנות כזו, אלא אם-כן מופיע על האריזה שיוצר או נאפה לאחר הפסח⁴.
- יש מוצרים שאין מופיע כיתוב זה, אך ניתן לזהות אם יוצר לאחר הפסח באמצעות קוד המופיע ליד התאריך אחרון לשימוש. הקוד השנה הוא 8098⁵.

6. שו"ע אדה"ז סי' תפ"ט ס"ד.

7. סידור אדה"ז.

8. מכיוון ששומע כעונה. שו"ע אדה"ז סי' תפט סי"ב.

9. כי בזה שמתכוון לברך מיד אחרי החזן, הרי זה כאילו התנה בפי' רוש שלא לצאת ידי חובה מהש"ץ. (דברי נחמיה בהגהות לסי' תפט סעי' יב; וראה פסקי תשובות שם ס"ח ובהערות שם).

10. שו"ע אדה"ז סי' תפט סי"ב.

11. שו"ע אדה"ז סי' תפ"ט ס"ב.

12. שו"ע אדה"ז סי' תפ"ט ס"ג.

13. שו"ע אדה"ז סי' תפט ס"ג, ב"ד.

1. כוונת אדה"ז דווקא בימי ניסן ולא בתקופת ניסן. עיין אג"ק חכ"ג ע' ששה. ומשמע שם, שלאחר ימי ניסן - לא יברך אפילו בלא' שם ומלכות'. ודלא כמו שכתב בלוח ברה"נ.

2. סדר ברכות הנהנין, פי"ג סי"ד. קצות השולחן סימן סו סקי"ח.

3. בדיעבד, מי שמכר בלא ערב קבלן אין איסור לקנות ממנו אחרי פסח, כי האיסור בחמץ שעבר עליו הפסח, הוא דרבנן בלבד. וראה שו"ע סי' תמח ס"ח וסי"א.

4. שו"ע אדה"ז סי' תמח ס' ל.

5. המספר הראשון מסמל את שנת היצור הנוכחית - 8102, ושאר הספרות מסמלות את מספר הימים שעברו מתחילת שנה הלועזית).

מדריך קצר – דיני ספירת העומר ודינים נוספים

אם כיוון בפירוש שלא לצאת ידי חובת הספירה באמירה זו, יספור בברכה. השואל יכול לברך בכל מצב – מאחר ושאלתו את חברו היתה כדי לדעת כמה לספור בתפילה, והרי זה כאילו שכיוון בבירור שאינו רוצה לצאת כעת ידי חובה בשמיעת הספירה מחבירו²³.
 יח. אם ענה לחברו רק במספר הימים – שאמר שלושה ימים, ארבעה ימים וכדומה, ולא אמר "היום כך וכך" – יכול לספור בברכה²⁴.

הטועה בספירה

יט. טעה וספר ספירה של יום אחר. אם נזכר מיד – יתקן את עצמו, אך לא יברך שוב. אך אם כבר הפסיק בדברים אחרים, יספור שוב בברכה²⁵.
 א. קטן שהגיע למצוות באמצע ימי הספירה, ממשיך ספירתו בברכה²⁶.

דינים הנוהגים בימי הספירה

- א. **פרקי אבות:** מנהגנו, החל משבת פרשת 'תזריע מצורע' (בארה"ק, ובחו"ל – 'שמיני') לומר פרקי אבות לאחר תפילת מנחה – בכל שבתות הקיץ, עד ראש השנה²⁷.
 ב. ע"פ הוראת כ"ק אד"ש יש ללמוד בעיון משנה אחת על כל פנים, מתוך הפרק שלומדים באותו שבוע²⁸.
 ג. **מסכת סוטה:** נוהגים ללמוד בימי הספירה מסכת סוטה דף ליום²⁹.
 ד. **תספורת:** אין מסתפרים בימי הספירה עד ערב חג שבועות. ובקביעות שנה זו אפשר להסתפר בערב שבת הסמוכה לשבועות. ילדים שהגיעו לגיל 3 עד ל"ג בעומר – יסתפרו בל"ג בעומר, לאחר ל"ג בעומר – יסתפרו בערב שבת הסמוכה לשבועות³⁰.
 ה. **חתונה:** לא מתחתנים בימי הספירה (למעט שלושת ימי ההגבלה ול"ג בעומר)³¹. אך לערוך

- הלילות בלא ברכה¹⁴. וישתדל לשמוע הברכה מאחר, ויענה 'אמן' כל ברכתו.
 ט. המסופק אם ספר בלילה הקודם, ממשיך לספור בברכה¹⁵.
 י. מי שלא ספר בלילה הקודם, אך מסתפק האם ספר במשך היום – יכול להמשיך לספור בימים הבאים בלא ברכה¹⁶.
 יא. נוהגים שלא לעשות מלאכה מהשקיעה עד שיספור ספירת העומר, בין אנשים ובין נשים. [ולכן ראוי לספור מיד בתחילת הלילה כדי שיוכלו לעשות מלאכה ככיבוס וכדו']¹⁷.
 יב. מותר לעשות מלאכות פשוטות שמותר לעשותן בחול המועד – כגון בישול, אפיה ונקיון.
 יג. אין אוכלים אפילו סעודה קטנה, החל מחצי שעה קודם השקיעה עד שיספור ספירת העומר¹⁸.
 סעודת עראי – היינו, מיני מזונות או לחם פחות מכביצה, וכן פירות, ירקות, בשר, מותר לאכול. השתיה מותר, ללא הגבלה¹⁹.
 יד. אם מעמיד שומר שיזכיר לו לספור, מותר לו לאכול בתוך החצי שעה שלפני השקיעה²⁰. למעשה מקילים לסמוך על שומר לעניין אכילה, גם לאחר צאת הכוכבים²¹.
 טו. שכח והתחיל לאכול, אם התחיל לפני השקיעה אין צריך להפסיק, ואם התחיל לאחר השקיעה, צריך להפסיק מסעודתו ולספור²².

הסופר שלא בכוונה

- טז. השואל את חברו, החל מפלג המנחה, מה הספירה הערב, יענה לו "אתמול היה כך וכך", ולא יאמר "היום כך וכך".
 יז. אם טעה וענה "היום כך וכך" – אם היה זה לפני השקיעה, יכול לספור בברכה. אך אם זה היה אחר השקיעה, לא יברך על הספירה. אמנם,

14. שו"ע אדה"ז סי' תפט סב"ד.

15. שו"ע אדה"ז סי' תפ"ט סכ"ה.

16. משמעות לשון אדה"ז הנ"ל וכן פסק כף החיים תפט ס"ק פט

17. שם סי' תצ"ג ס"ט. קובץ מבית לוי ח"א ע' נד.

18. שם סי' תפ"ט סי"ז.

19. עיין מ"ב תלא ס"ק ו

20. שם סי' תפ"ט סי"ז.

21. אגר"מ או"ח ח"ד ס' צט. בנוגע לתזכורת בפלאפון, האם נחשב 'שומר', יש שרצו ללמוד מלשון אדה"ז בסוף סי' תלא שלא מועיל, כי כתב שם שהשומר "יפסיקו מלימודו". אבל אינו מוכרח, ורוב פו' סקי זמנינו סוברים שמועיל תזכורת בפלאפון (חוץ ממקרה, בו צריך להעיר משניה). וכן יש להוכיח מדברי אדה"ז בסימן תפט סי"ז בדין קריאת השמש.

22. שם סי' תפ"ט סי"ז.

23. שם סי' תפ"ט ס' י"ד-ט"ו.

24. שם.

25. שו"ע אדה"ז סי' תפ"ט ס' כ'-כ"א.

26. ראה לקו"ש חל"ח, עמ' 7.

27. סידור אדה"ז. לוח כולל חב"ד.

28. משיחת ש"פ נשא ה'תנש"א.

29. היום יום ז' אייר. ספר המנהגים עמ' 34.

30. היום יום ג' סיון ("בשהסתפרו בימי הגבלה, קודם ערב חג הש- בועות, לא היתה רוח כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע נוחה מזה"), לקו"ש ח"ז ע' 943, אג"ק חי"ב ע' תמ"א, לוח כולל חב"ד.

31. המוזמן לחתונה בימים בהם אנו נוהגים אבילות ואחרים לא –

מדריך קצר – דיני ספירת העומר ודינים נוספים

ח. ריקודים ומחולות: אין עושים ריקודים ומחולות.³⁶

ט. שמיעת מוזיקה: אין שומעים מוזיקה מבלי שיר. כמו"כ, יש להימנע אף משמיעת מוזיקה מוקלטת.³⁷

י. שמיעת מוזיקה שאיננה מעוררת לריקוד ושמחה, כניגוני דביקות והתעוררות, אינה אסורה בימים אלו.³⁸ כמו"כ, שמיעת מוזיקה להפגת בדידות, עצבות, מניעת שינה בנסיעות, מותרת, אלא שיש להתאמץ שתהיה מוזיקה זו מסוג המנגינות המותרות.³⁹

יא. המתפרנסים מנגינה, יתייעצו עם רב כיצד ינהגו בתקופה זו.

לחיים ווארט מותר אפילו עם סעודה אך ללא תזמורת.³²

ו. ברכת 'שהחיינו': נוהגים שאין מברכים שהחיינו בימי ספירת העומר³³ מלבד בשבתות ובל"ג בעומר.³⁴

ז. אין ללבוש בגד חדש חשוב, אף למנהגינו שלא מברכים שהחיינו על בגדים חדשים. אך הזקוק לכך, יכול לקנות אף בגד חשוב בימי הספירה, ולחדשו בשבת או אחר הספירה, כיוון שבימינו לא נהוג לברך על קניית בגד חדש.³⁵

נחלקו בדבר זה הפוסקים כיצד יש לנהוג, האג"מ [או"ח ח"א סי' קנט, עיי"ש טעמו, וליקוטי הערות לשו"ת חת"ס או"ח סי' קמב] סבר שכיוון שלחתן וכלה מותר להינשא לכן אין איסור על המשתתפים לשמוח עמהם אף באם הם נוהגים איסור נישואים בזמן זה. לעומתו בשו"ת מנחת יצחק [ח"ד סי' פד] הבין בפשטות שאין היתר למי שאצלו הוא זמן שהנישואין אסורים לרקוד בחתונת מי שמותר לו להנשא. אך יוכל לבוא להשתתף בחופה וללכת אח"כ, וכ"פ השבה"ל [קובץ מבית לוי].

למעשה יש לשאול רב מורה הוראה כיצד יש לנהוג [כי שיטת האג"מ צ"ע האם היא מתאימה עם דברי אדה"ז החולק על הא"ר ומחה"ש וסובר שאף העושה קידושין בהיתר בימי הספירה אין לעשות אז רי" קודים ומחולות ואכמ"ל]. וכשאינן קשר קרוב או ידידות חזקה עם בעלי השמחה אין להקל בזה.

32. ראה שו"ע אדה"ז סי' תצ"ג ס"א [ומותר ג"כ לעשות סעודה לאחר השידוכין או לאחר הקידושין אבל לא יעשו ריקודין ומחולות ואין צריך לומר שלא יעשו ריקודין ומחולות של רשות אבל מותר לעשות סעודת הרשות כגון שמחת מריעות בלא ריקודין ומחולות וש- מחות יתירות].

33. היום יום כ"ד ניסן. ספר המנהגים עמ' 34.

34. סה"ש תשמ"ט ח"ב עמ' 547.

35. ראה בירורי מנהגים מועדים (פרידמן) עמ' 95. יש שכתבו להקל בדבר. אך יש שכתבו שכיון שמדברי הראשונים שמהם למדנו את איסור ברכת 'שהחיינו' בספה"ע מובן כי אסור ללבוש בגד חדש אף כשאין מברכים עליו שהחיינו [כ"ה בלקט יושר, יוסף אומץ ועוד,

שו"ת בצל החכמה ח"ד סי' מח]. ולכן אין להקל אלא במקום הצורך.

36. שו"ע אדה"ז סי' תצ"ג ס"א.

37. בשו"ע לא מובא במפורש איסור על שמיעת מוזיקה. המנחת יצחק [ח"א סי' קיא] מבאר ע"פ דברי הפוסקים כי בכלל האיסור לעשות ריקודים ומחולות בימי הספירה, נכלל גם האיסור לנגן בכלי שיר אף בלא ריקודים ומחולות [המנח"י מבאר שם שאף לולי שמצאנו יסוד לדין זה הדבר אסור עלינו מחמת שכך שנתקבל במנהגי ישראל עיי"ש]. מכאן למדו הפוסקים האחרונים כי יש להמנע אף משמיעת מוזיקה מוקלטת [אג"מ ח"א סי' קסו ועוד].

38. כן הוא בסברא וכ"פ הגרשז"א.

39. ראה בספר אלה הם מועדי ח"ג סי' סג-סה, שהביא באריכות את דעת פוסקי זמננו בזה.

יו"ל ע"י **מכון הלכה חב"ד (ע"ר)**
הגהה: הגה"ח הרב מיכאל אבישיד רב קהילת חב"ד בית שמש - רמה א',
 הגה"ח הרב משה קורנייץ רב קהילת חב"ד הר יונה,
 הגה"ח הרב חיים קיז'נר דיין ורב קהילת חב"ד עמנואל
 תרשים זה אינו מהווה תחליף ללימוד בספרי ההלכה.

ברכת קיץ בריא!

מוקדש לרפואת השליח הרב **זמוני זעליג בן ציפורה פייגא**

<p>077-2251770 בשעות הבוקר: 11:00-13:00 בשעות הערב: 16:00-24:00</p>		<p>055-7081737 smslarav.co.il</p>		<p>לשכת ההלכה</p>
--	--	---	--	------------------------------

בחר לך מסלול <<

מחזקים את פעולות המכון - מצטרפים לאגודת התומכים ומקבלים מענה הלכתי ב'סמס לרב VIP', וכן את ספרי המכון.
להרשמה: 02.3011.770 או באמצעות אתר smslarav.co.il בדף ההרשמה המאובטח

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד